

Симптомокомплексите при насилие над деца представляват **групи от поведенчески, емоционални, физически и когнитивни признаци**, които често се наблюдават заедно и насочват към възможна травматизация. Те **не са доказателство сами по себе си**, но са **сигнал за задълбочено изследване**.

Ето няколко основни **симптомокомплекса според вида насилие**:

1. Симптомокомплекс при физическо насилие

- **Физически признаци:**
 - Многократни синини, ожулвания, изгаряния с форма на предмет (например ютия, цигара)
 - Наранявания по различни части на тялото в различни стадии на заздравяване
- **Поведенчески прояви:**
 - Страх от определени възрастни (особено родители/настойници)
 - Избягване на физически контакт или внезапно замръзване при опит за докосване
 - Аутоагресия, рисково поведение (например самонараняване)
- **Емоционални реакции:**
 - Висока тревожност, хипервнимание към заобикалящата среда
 - Затвореност или, обратно, прекалено подчинително поведение
- **Пояснение:** Често има несъответствие между обяснението на травмите и реалните им характеристики (напр. „паднах от леглото“, при фрактура на ребро)

2. Симптомокомплекс при сексуално насилие

- **Физически признаци:**
 - Болка, сърбеж, възпаления или кръвотечение от гениталната или аналната област
 - Трудност при сядане или ходене
 - Полово предавани инфекции, бременност при подрастващи
- **Психо-емоционални и поведенчески прояви:**
 - Знания или език, свързани със секс, нехарактерни за възрастта

- Сексуализирано поведение или игра с кукли и други деца
- Оттегляне, депресия, чувство за вина или срам
- Страх от оставане насаме с конкретен възрастен
- **Пояснение:** Често е съпроводено с нощни кошмари, неволно изпускане на урина, хранителни разстройства

3. Симптомокомплекс при емоционално насилие (психологическа травма)

- **Емоционални признаци:**
 - Хронична тревожност, ниска самооценка, депресивност
 - Самообвинения, чувство за вина („Аз съм лош/а“)
- **Поведенчески прояви:**
 - Затвореност, емоционална „вцепененост“ или обратно – раздразнителност, агресия
 - Социална изолация, трудности във взаимоотношенията
 - Липса на инициативност, апатия
- **Когнитивни и училищни признаци:**
 - Нарушено внимание и концентрация
 - Увреждане на паметта, спад в училищните резултати

4. Симптомокомплекс при хронично пренебрегване

- **Физически признаци:**
 - Слабо тегло, забавен растеж
 - Лоша хигиена, нелекувани заболявания, липса на подходящо облекло
- **Поведенчески прояви:**
 - Кражби на храна, преяждане или гладни пристъпи
 - Висока тревожност около сигурността на базови нужди
- **Емоционални и социални ефекти:**
 - Прекалена независимост или, обратно, тревожно привързване към непознати възрастни
 - Затруднения с изграждане на доверие

